

Μέ καθαρό τό βλέμμα!

Τά μάτια μας. Ένα μεγάλο δῶρο τοῦ Θεοῦ. Ὅμως, ἂν δέν προσέξουμε μπορούν νά γίνουν ἕνα ἀπό τά πιό ἀδύνατα σημεῖα μας!

Δῶρο τοῦ Θεοῦ, γιατί μέ αὐτά γνωρίζουμε τόν κόσμο γύρω μας, χαιρόμαστε τό φῶς, θαυμάζουμε τό κάλλος τῆς δημιουργίας, μελετοῦμε τό μυστήριο τῆς ζωῆς, ἀπολαμβάνουμε ὅ,τι ὠραῖο δημιουργεῖ ἡ ἐπιστήμη, ἡ τέχνη κι ὁ πολιτισμός.

Καί μπορούν νά γίνουν τό ἀδύνατο σημεῖο μας, γιατί ἕνα περίεργο καί ἀπρόσεκτο βλέμμα εὐκόλα μπορεῖ νά προκαλέσει ἐπικίνδυνα ὀλισθήματα καί ὀδυνηρές περιπέτειες. Ὁ διάβολος, πού γνωρίζει πόσο δυνατή εἶναι ἡ αἴσθηση τῆς ὄρασης, προσπαθεῖ μέ διάφορους τρόπους νά τραβήξει τήν προσοχή τῶν ματιῶν καί νά αἰχμαλωτίσει τόν ἄνθρωπο στήν ἀμαρτία.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα ἡ πτώση τῶν πρωτοπλάστων. Ἐξορίστηκαν μακριά ἀπό τόν Θεό καί τόν Παράδεισο, διότι ἔφαγαν τόν ἀπαγορευμένο καρπό, ἀφοῦ πρῶτα ἄφησαν τά μάτια τους νά τόν περιεργάζονται καί νά τόν ἐπιθυμοῦν. «Καί εἶδεν ἡ γυνή, ὅτι καλόν τό ξύλον εἰς

βρῶσιν καί ὅτι ἀρεστόν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἰδεῖν καί ὠραῖόν ἐστι τοῦ κατανοῆσαι, καί λαβοῦσα ἀπό τοῦ καρποῦ αὐτοῦ ἔφαγε.» (Γεν. γ' 6). Καθώς ἡ Εὐά συνομιλοῦσε μέ τό φίδι, καρφώθηκε τό βλέμμα της στό δένδρο. Σκοτίστηκε ὁ νοῦς της κι αἰχμαλωτίστηκε ἡ θέλησή της. Τῆς φάνηκε καλό νά δοκιμάσει. Νά γευθεῖ τόν ἀπαγορευμένο καρπό, πού φάνταζε ὅλο καί πιό ὠραῖος καί εὐχάριστος στά μάτια της. Ἀφοῦ λοιπόν μέ τό ἀχόρταγο κοίταγμα τῶν ματιῶν δέθηκε ἡ καρδιά καί ἡ ἐπιθυμία της, χωρίς δισταγμό πιά καί χωρίς τήν παραμικρή δυσκολία, ἄπλωσε τό χέρι της, πήρε μόνη της, ἔφαγε ἀπό τόν καρπό τοῦ δένδρου καί ἔδωσε καί στόν ἄνδρα της καί ἔφαγαν καί οἱ δύο. Φοβερή παρακοή στήν ἐντολή τοῦ Θεοῦ! Τραγική πτώση! Καί βασικός ἔνοχος ἡ ἀμαρτωλή περιέργεια, ἡ ὁποία ἦταν ἀποτέλεσμα τῆς «ἐπιθυμίας τῶν ὀφθαλμῶν», ὅπως τήν ὀνόμασε ἀργότερα ὁ εὐαγγελιστής Ἰωάννης (Α' Ἰω. β' 16).

Η παραπάνω ἱστορία μᾶς εἶναι πολύ γνωστή. Ὅχι μόνο διότι τήν ἔχουμε διαβάσει στή Γένεση, τό πρῶτο στή σειρά βιβλίου τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Μᾶς εἶναι

γνωστή διότι ή ίδια ιστορία του πειρασμού και της άμαρτίας επαναλαμβάνεται στη ζωή κάθε άνθρωπου. Ειδικά στην εποχή μας, καθημερινά αντιμετωπίζουμε πολλούς παρόμοιους πειρασμούς και προκλήσεις. Έφημερίδες, περιοδικά, τηλεόραση, διαδίκτυο, κινηματογραφικές ταινίες, διαφημίσεις στους δρόμους, μās πολιορκούν μέ ένα καταγισμό προκλητικών εικόνων, πού άλλοτε συγκεκαλυμμένα κι άλλοτε άπροκάλυπτα προβάλλουν την άνηθικότητα, τή βία και τή διαφθορά και ζητούν νά ξυπνήσουν μέσα μας κατώτερες επιθυμίες και ένστικτα.

— Έλα νά δεις! Τί φοβάσαι; Κακό είναι; Κι αν δεις, τί θά πάθεις;

Η πρόκληση-πρόσκληση είναι ύπουλη. Άκούγεται άθώα, όμως περικλείει θανάσιμο κίνδυνο. Είναι γνωστό ότι μία σπίθα άρκει νά φέρει τήν καταστροφή. Κατά τόν ίδιο τρόπο και ένα άπρόσεκτο βλέμμα μπορεί ν' ανάψει μέσα μας τήν πυρκαϊά της κακής επιθυμίας. Άς μήν μās παραπλανούν τά δόλια τεχνάσματα του διαβόλου. Είδαμε τί έπαθε ή Εύα. Άς μήν ξεχνούμε και τό πάθημα του Δαβίδ του ένδοξου προφήτη και βασιλιά, πού ένα άμαρτωλό βλέμμα τόν όδήγησε σέ μεγάλο γκρεμό άμαρτίας... Καί βέβαια μετάνιωσε κι έκλαψε πολύ για τό βαρύ του άμάρτημα, τό όλίσθημά του όμως τό πλήρωσε πολύ άκριβά.

Ο προφήτης Ίερεμίας μās προειδοποιεί: «άνέβη θάνατος διά τών θυρίδων» (Ιερ. θ' 21). Προσέξτε τά παράθυρα, όπως είναι και τά μάτια, γιατί από εκεί θά εισορμήσει ό θάνατος της ψυχής! Οι αναρίθμητες προκλητικές εικόνες, πού προβάλλονται γύρω μας εισχωρούν σάν τούς κλέπτες από τά παράθυρα στό «σπίτι» της ψυχής μας και τό λεηλατούν. Άναστατώνουν τό έσωτερικό μας, θολώνουν τό νοϋ,

φιμώνουν τή συνείδηση και μās παρασύρουν στην άμαρτία. Κι αν δέν προσέξουμε, σιγά-σιγά άμβλύνονται τά πνευματικά μας αισθητήρια και συνηθίζουμε τό κακό. Λοιπόν, άς λάβουμε τά μέτρα μας κι άς ξεκινήσουμε τόν άγώνα παρακαλώντας τόν άγιο Θεό νά μās ενισχύει μέ τή χάρη Του. Άς κρατήσουμε τά μάτια μας μακριά από κάθε τι πονηρό και άμαρτωλό. Ίδιαίτερα τώρα τό καλοκαίρι, καθώς θά βρεθοϋμε στην έξοχή, είναι εύκαιρία, όπως μās προτρέπει κι ό άγιος Νικόδημος ό άγιορείτης, νά στρέψουμε τό βλέμμα μας εκεί πού βρίσκεται ή άληθινή όμορφιά και χάρη, στη δημιουργία του Θεού: στόν οϋρανό, τόν ήλιο, τή σελήνη, τ' άστέρια, τά λουλούδια, τίς πεδιάδες, τά δάση, τά βουνά, τά ποτάμια, τή θάλασσα. Έκεί πού είναι ζωντανή ή παρουσία του Θεού: στους ιερούς ναούς, τίς άγιες εικόνες, τίς μορφές τών άγιών. Έκεί πού φανερώνεται ή δόξα Του. «Ταϋτα βλέπων, ένθυμού νά αναβείνης και εις τήν θεωρίαν του ποιητού, όστις τόσον σοφώς τά έκτισε, και τοσοϋτον πλουσίως τά έκαλλώπισεν». Καθώς θά βλέπεις αυτά μέ τά μάτια του σώματος, νοερά ν' ανεβαίνεις μέ τά μάτια της ψυχής για ν' άτενίζεις τόν Δημιουργό, ό Όποιος τόσο σοφά τά δημιούργησε και τόσο πλούσια τά στόλισε.

Καθαρό τό βλέμμα μας, καθαρή και ή καρδιά μας, για νά εφαρμόζεται και σ' έμās ό λόγος του Κυρίου: «Μακάριοι οι καθαροί τή καρδιά, ότι αυτοί τόν Θεόν όψονται» (Ματθ. ε' 8). Όσοι διατηρούν τήν καρδιά τους καθαρή, αυτοί θ' άξιωθοϋν νά δοϋν τόν Θεό και νά άπολαμβάνουν στην άιωνιότητα τή δόξα Του!

Νικηφόρος

Άγιου Νικοδήμου του Άγιορείτου, Συμβουλευτικόν έγχειρίδιον, έκδ. Νεκτ. Παναγόπουλου, Άθήναι 2001⁵, σελ. 74-75.